

5. Данильченко Є. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: тексти лекцій / Є. П. Данильченко, І. А. Островський, О. А. Шекшуєв. – Х. : ХНАМГ, 2008. – 124 с.
6. Ключник А. В. Формування та розвиток економічного потенціалу сільських територій України : монографія / А. В. Ключник. – Миколаїв: Дизайн та поліграфія, 2011. – 468 с.
7. Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства : навч. посібник / [І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих та ін.]. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 362 с.
8. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств / В. Г. Андрійчук. – 2-ге вид., доп. і пер. – К. : ІЗМІХ, 2002. – 624 с.

УДК 339.972:332.146(1–22):061.1ЄС»2007/2013»

Лесів М.М.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У 2007–2013 РОКАХ КРАЇНАМИ ЧЛЕНАМИ ЄС

У статті здійснено аналіз основних показників реалізації коштів в рамках Політики розвитку сільських територій Європейського Союзу у 2007–2013 роках. На основі таких критеріїв як час вступу країни в Європейський Союз, частки її сільських територій та сільського населення, а також частки бюджету країни на розвиток сільських територій від загального програмного бюджету ЄС, виокремлено основні характеристики процесу реалізації коштів спрямованих на розвиток сільських територій країнами-членами ЄС. З допомогою кореляційного аналізу визначено ключові фактори, які вплинули на характер розподілу коштів у 2007–2013 роках та їх освоєння через конкретні програмні заходи.

Ключові слова: політика розвитку сільських територій, програма розвитку сільських територій, сільські території, сільське населення, кореляція, програмні заходи.

Лесив М.М. ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПОЛИТИКИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ В 2007–2013 ГОДАХ СТРАНАМИ ЕС

В статье проведён анализ главных показателей реализации средств Политики развития сельских территорий Европейского Союза в 2007–2013 годах. На основании таких критериев, как время вступления страны в Европейский Союз, доли ее сельских территорий и количества сельских жителей, а также доли бюджета страны на развитие сельских территорий от общего программного бюджета ЕС, были определены основные характеристики процесса реализации средств на развитие сельских территорий странами ЕС. С помощью корреляционного анализа были выделены ключевые факторы, которые повлияли на характер распределения средств в 2007–2013 годах и их использование в конкретных программных мероприятиях.

Ключевые слова: политика развития сельских территорий, программа развития сельских территорий, развитие сельских территорий, сельские территории, сельское население, корреляция, программные мероприятия.

Lesiv M.M. RURAL DEVELOPMENT POLICY REALIZATION PECULIARITIES IN 2007–2013 BY EU MEMBER-STATES

Paper contains analyses results of the main funds realization indicators within the frameworks of Rural Development Policy of the European Union in 2007–2013. Basing on such criteria as year of integration with the EU, percentage of rural areas and rural population, rural development budget share from total EU program budget, main features of the rural development funds realization process were outlined. Using correlational analysis there were defined key factors that influenced the costs allocation for 2007–2013 and their realisation via concrete program measures.

Keywords: Rural Development Policy, rural development program, rural development, rural areas, rural population, correlation, program measures.

Постановка проблеми. Проблема низьких темпів розвитку сільських територій порівняно з темпами розвитку міст залишається актуальною для всіх країн сучасності. Для її вирішення провідні країни світу, у тому числі і країни-члени Європейського Союзу, намагаються сформувати та впровадити ефективні заходи, які б забезпечили сталість розвитку сільських територій та підвищили рівень життя їхніх мешканців. Так, Політика розвитку сільських територій ЄС на період 2007–2013 років включила в себе цілий комплекс різноманітних заходів спрямованих на забезпечення гармонійного розвитку села. По закінченню програмного періоду 2007–2013 років аналіз кращих практик країн-членів ЄС дає можливість виокремити основні підходи до розвитку сільських територій, простежити особливості реалізації запланованих заходів. Україні аналіз європейського досвіду повинен допомогти у формуванні власної дієвої політики розвитку сільських територій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями розвитку сільських територій, вивченням еволюції підходів та можливих варіантів застосування позитивного досвіду країн-членів ЄС в Україні займаються такі вчені як В. Борщевський [1], О. Непочатенко [2], Т. Гоголь [3], М. Стегней [4] та ін. В процесі аналізу методів та підходів до розвитку сільських територій в ЄС недостатньо уваги звертається на детальний аналіз структури виплат, які здійснюються країнами-членами, особливості розподілу коштів між країнами-членами ЄС загалом та відповідними пріоритетними осями Політики.

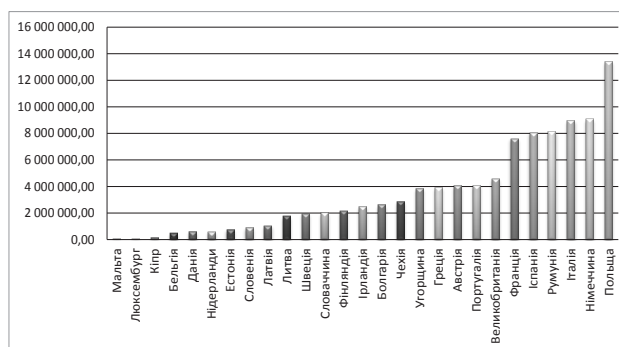
Постановка завдання. Метою цього дослідження є аналіз розподілу коштів на розвиток сільських територій між країнами-членами ЄС в рамках Політики розвитку сільських територій в 2007–2013 роках, виокремлення основних пріоритетів у питаннях розвитку сільських територій на основі результатів реалізації програмних коштів та загальна оцінка

результатів впровадження програм розвитку сільських територій країнами-членами ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2013 році було завершено реалізацію програми розвитку сільських територій на період 2007–2013 років. Експертами ЄС постійно здійснюється перегляд проблемних питань, які постають перед мешканцями сільських місцевостей. Відповідно до цього відбувається формування нової концепції на наступний програмний період. Базові правові основи програми розвитку сільських територій ЄС на 2014–2020 роки були затверджені у грудні 2013 року [5]. Разом з тим, по закінченню попереднього програмного періоду важливо проаналізувати, на скільки були реалізовані кошти виділені в рамках програми в 2007–2013 роках для того, щоб виокремити сфери, які і надалі потребують активної підтримки з боку ЄС.

Порівнюючи обсяги коштів, виділених на розвиток сільських територій країнам-членам ЄС, слід зазначити, що найбільше коштів у 2007–2013 роках було виділено на Польщу (13 398 928 000 євро), що склало 13,93% від загального бюджету ЄС. Лідерами за обсягом бюджетних коштів є також Німеччина (9,44%), Італія (9,34%), Румунія (8,45%). Найменше коштів припало на такі країни, як Мальта, Люксембург (див. рис. 1).

Станом на кінець 2013 року не всі заплановані кошти були повністю освоєні країнами-членами ЄС. Загальний показник реалізації запланованих коштів по ЄС склав 64,9%. Більше 80% реалізації програми показали такі країни, як Ірландія, Люксембург, Бельгія та Австрія, тоді як Греція та Болгарія реалі-

Рис. 1. Розподіл коштів у рамках програми розвитку сільських територій в 2007–2013 роках між країнами-членами ЄС, тис. євро

Джерело: Складено автором за [6]

зували менше 50% виділених коштів (див. табл. 1). Можливі причини цього будуть розглянуті далі.

Аналізуючи показники реалізованих коштів на кінець 2013 року, слід зазначити, що країни-члени ЄС по-різному визначили свої пріоритети у питаннях розподілу коштів між осями програми (див. табл. 1). Можна виокремити такі групи країн за пріоритетами:

- пріоритет на вісь 1: Бельгія, Болгарія, Литва, Угорщина, Польща;
- пріоритет на вісь 3: Мальта;
- пріоритет на вісь 2: решта країн.

Із даного групування видно, що більшість країн зосередила свою увагу на заходах осі 2, які спрямовані на збереження довкілля сільських територій. На другому

Таблиця 1

Стан реалізації запланованих коштів на програму розвитку сільських територій в 2007–2013 роках між країнами членами ЄС на кінець 2013 року

Країна	Вісь 1		Вісь 2		Вісь 3		Загальний бюджет, тис. євро*	% виконання бюджету
	Тис. євро	% від заг. бюджету	Тис. євро	% від заг. бюджету	Тис. євро	% від заг. бюджету		
Бельгія	190 002	46,62	177 620	43,58	32 984	8,09	407 594	83,6
Болгарія	532 897	41,66	155 063	12,12	445 090	34,80	1 279 069	49,1
Чехія	455 863	20,70	1 327 969	60,31	386 132	17,54	2 201 797	77,1
Данія	94 888	27,48	186 532	54,02	43 705	12,66	345 274	59,7
Німеччина	1 599 196	24,87	3 147 413	48,95	1 583 459	24,63	6 429 949	70,8
Естонія	197 801	35,78	216 953	39,25	106 717	19,30	552 806	76,4
Ірландія	178 487	8,26	1 853 556	85,79	216 788	10,03	2 160 458	86,6
Греція	484 504	26,44	1 273 326	69,49	47 983	2,62	1 832 405	46,9
Іспанія	1 850 777	40,75	2 229 889	49,09	327 190	7,20	4 542 067	56,4
Франція	1 432 031	26,99	3 538 565	66,68	287 339	5,41	5 306 503	69,9
Італія	1 851 391	37,08	2 637 603	52,83	379 181	7,59	4 993 075	55,6
Кіпр	43 482	43,50	50 824	50,84	4 781	4,78	99 964	60,7
Латвія	334 884	40,13	347 215	41,61	129 312	15,50	834 477	79,1
Литва	584 113	46,96	483 381	38,86	117 443	9,44	1 243 852	70,4
Люксембург	27 286	33,41	48 918	59,89	4 212	5,16	81 681	86
Угорщина	1 052 882	44,30	920 216	38,72	261 836	11,02	2 376 698	61,6
Мальта	14 087	31,59	13 579	30,45	14 696	32,95	44 595	57,4
Нідерланди	82 812	22,62	141 952	38,77	136 187	37,20	366 132	61,7
Австрія	461 120	14,06	2 487 853	75,88	257 379	7,85	3 278 732	81,4
Польща	3 977 281	46,14	3 030 474	35,15	1 465 326	17,00	8 620 711	64,3
Португалія	1 065 099	40,65	1 331 544	50,82	154 202	5,89	2 619 879	64,6
Румунія	1 211 561	29,69	1 419 539	34,79	1 089 672	26,70	4 080 892	50,2
Словенія	198 053	29,52	396 097	59,03	67 240	10,02	670 967	73,2
Словаччина	477 766	30,79	844 009	54,39	198 015	12,76	1 551 781	77,7
Фінляндія	153 692	9,28	1 322 134	79,83	147 903	8,93	1 656 232	76,8
Швеція	241 441	16,29	1 045 795	70,57	132 020	8,91	1 481 825	75,9
Великобританія	385 970	11,56	2 566 743	76,89	342 501	10,26	3 338 392	72,4
Євро-27	19 179 367	30,74	33 194 763	53,20	8 251 544	13,22	62 397 809	64,9

Джерело: Складено та підраховано автором за [6].

* Загальний бюджет включає в себе бюджет на 4 осі, а також технічну підтримку та додаткові прями платежі

місці – заходи осі 1, які передбачають підвищення конкурентоздатності лісового та аграрного секторів. Третій пріоритет – заходи в рамках осі 3, які націлені на покращення якості життя у сільській місцевості шляхом диверсифікації діяльності сільських господарів.

Різні підходи та ступінь освоєння коштів у рамках програми розвитку сільських територій викликає необхідність проаналізувати та виокремити основні ризики та особливості, які притаманні країнам-членам ЄС у процесі реалізації програми розвитку сільських територій. Такий аналіз дозволить зрозуміти як і на основі чого розподілились пріоритети країн ЄС у питаннях розвитку сільських територій, та наскільки їм вдалось освоїти виділені на них кошти. Для його проведення було обрано наступні критерії:

- час вступу країни в Європейський Союз;
- частка сільських регіонів країни-члена ЄС;
- частка сільських мешканців країни-члена ЄС;
- частка бюджету країни-члена ЄС на розвиток сільських територій від загального бюджету ЄС.

Перший критерій, який використано для аналізу тенденцій щодо пріоритетизації програмних заходів, є час вступу країни до ЄС. Варто зазначити, що Спільна аграрна політика ЄС діє починаючи з кінця 1950-х років [7]. За цей тривалий час вона включила в себе низку програм та заходів, спрямованих на розвиток сільських територій, які беззаперечно вплинули на економіку села країн-учасниць даних програм і заходів. Отож, доцільно припустити, що країни, які є членами ЄС довший період часу, на сьогодні мають інший перелік заходів у сфері розвитку села ніж ті, які приєднались

до ЄС пізніше. Виходячи з цього припущення, за даними таблиці 3 здійснено кореляційний аналіз між обсягом коштів реалізованих на програму розвитку сільських територій в 2007–2013 роках та часом вступу країни в ЄС. Отримані результати відображені в таблиці 2.

Таблиця 2
Показники кореляції між обсягом коштів, реалізованих на програму розвитку сільських територій в 2007–2013 роках та часом вступу країни в ЄС

	Показник кореляції
Кореляція до загального бюджету	-0,02
Кореляція для осі 1	-0,3
Кореляція для осі 2	-0,01
Кореляція для осі 3	-0,16

Джерело: Підраховано автором за [8; 6]

Показники кореляції свідчать про дуже слабу негативну залежність між часом вступу та сумою виділених коштів. Негативна залежність свідчить про те, що чим пізніше країна-член приєдналась до ЄС, тим менше коштів вона отримує на відповідну програму загалом. Для всіх показників, за винятком осі 1, показники кореляції дуже близькі до нуля, що говорить про те, що при розподілі коштів між країнами та осями час вступу країни в ЄС відіграв незначну роль (табл. 3).

Якщо проаналізувати, як розподілились кошти між країнами за кількістю переважно сільських NUTS¹ 3 регіонів, то показник кореляції між част-

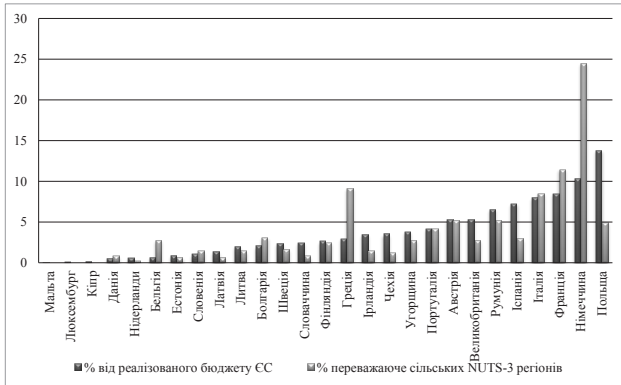
Таблиця 3
Розподіл реалізованих коштів на реалізацію програми розвитку сільських територій в 2007–2013 роках між країнами-членами за роком вступу в ЄС

Країна	Рік вступу в ЄС	Бюджет на вісь 1, тис. євро	Бюджет на вісь 2, тис. євро	Бюджет на вісь 3, тис. євро	Загальний бюджет, тис. євро
Австрія	1995	461120	2487853	257379	3278732
Бельгія	1952	190002	177620	32984	407594
Болгарія	2007	532897	155063	445090	1279069
Великобританія	1973	385970	2566743	342501	3338392
Греція	1981	484504	1273326	47983	1832405
Данія	1973	94888	186532	43705	345274
Естонія	2004	197801	216953	106717	552806
Ірландія	1973	178487	1853556	216788	2160458
Іспанія	1986	1850777	2229889	327190	4542067
Італія	1952	1851391	2637603	379181	4993075
Кіпр	2004	43482	50824	4781	99964
Латвія	2004	334884	347215	129312	834477
Литва	2004	584113	483381	117443	1243852
Люксембург	1952	27286	48918	4212	81681
Мальта	2004	14087	13579	14696	44595
Нідерланди	1952	82812	141952	136187	366132
Німеччина	1952	1599196	3147413	1583459	6429949
Польща	2004	3977281	3030474	1465326	8620711
Португалія	1986	1065099	1331544	154202	2619879
Румунія	2007	1211561	1419539	1089672	4080892
Словаччина	2004	477766	844009	198015	1551781
Словенія	2004	198053	396097	67240	670967
Угорщина	2004	1052882	920216	261836	2376698
Фінляндія	1995	153692	1322134	147903	1656232
Франція	1952	1432031	3538565	287339	5306503
Чехія	2004	455863	1327969	386132	2201797
Швеція	1995	241441	1045795	132020	1481825

Джерело: складено автором за [8; 6]

Номенклатура територіальних одиниць для статистичного аналізу (NUTS) є географічною номенклатурою, яка розділяє території ЄС на регіони на трьох різних рівнях (NUTS 1, 2 та 3, від більшого до меншого). Над рівнем NUTS 1 є національний рівень країни-члена. Розподіл на NUTS забезпечує єдиний та зрозумілий територіальний розподіл для збирання регіональної статистичної інформації ЄС. Поточна версія NUTS (2006) розподіляє території ЄС та його 27 країн-членів на 97 регіонів 1 рівня NUTS, 271 регіон 2 рівня NUTS та 1303 регіони 3 рівня NUTS [9].

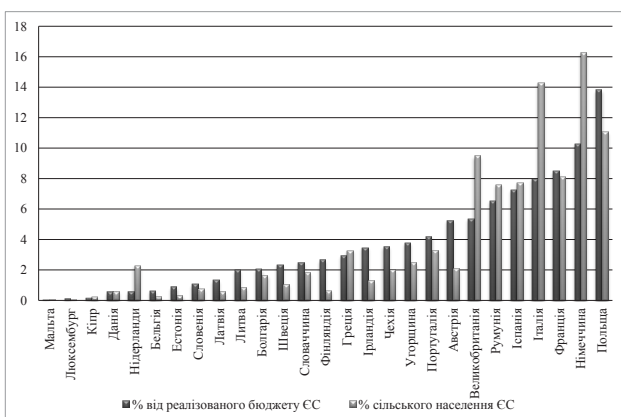
кою переважно сільських регіонів та часткою бюджету країни від загальноєвропейського бюджету становить 0,66. Це свідчить, що у близько 66% випадків основна частина коштів виділених на розвиток сільських територій припала на країни, які мають значну частку переважаюче сільських регіонів. Розподіл коштів та сільських регіонів між країнами-членами ЄС можна побачити на рисунку 2.

Рис. 2. Розподіл коштів на програму розвитку сільських територій в 2007–2013 роках між країнами-членами ЄС та частка переважаюче сільських NUT 3 регіонів, які на них припадають

Джерело: складено автором за [10; 6]

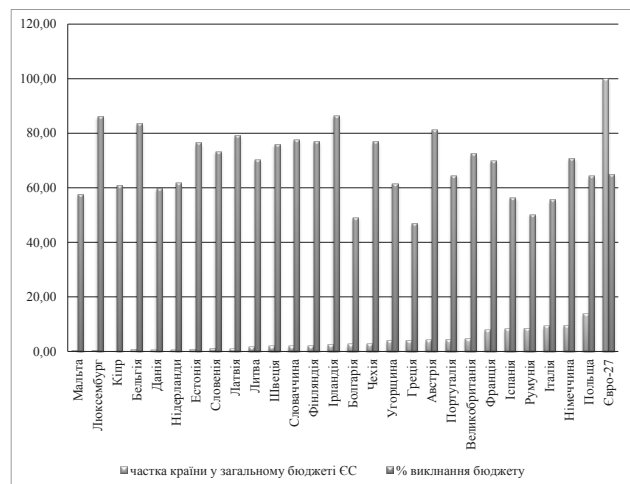
Якщо аналізувати те, як розподілились реалізовані кошти на програму розвитку сільських територій між країнами в залежності від частки сільського населення в них від загальної кількості сільських мешканців ЄС, то можна простежити, що не завжди країни, які мають більшу частку сільського населення отримували більшу частку допомоги. Зокрема, візьмомо приклад Польщі, Німеччина та Італії. З цих трьох країн Польща має найменшу частку сільського населення, проте обсяг коштів на розвиток її сільських територій є найбільшим (див. рис. 3). Разом з тим, кореляція між показниками частки бюджету країни та частки її сільського населення у відношенні до загальноєвропейського показника, становить 0,88. Що свідчить про присутню значну пряму залежність між даними показниками, тобто в більшості випадків кошти на програму розвитку сільських територій припали на країни, де зосереджена більша частка сільського населення.

Рис. 3. Розподіл коштів на програму розвитку сільських територій в 2007–2013 роках між країнами-членами ЄС та частка сільського населення в них

Джерело: складено автором за [6; 11]

Останнім критерієм для аналізу особливостей реалізації коштів в рамках програми розвитку сільських територій в 2007–2013 роках стало те, наскільки країнам вдалось реалізувати виділені на них програмні кошти (рис. 4). Показник кореляції між часткою від загального програмного бюджету ЄС та відсотком реалізації програмного бюджету по країнах становить – 0,33, що свідчить про присутній слабкий негативний зв'язок між даним показниками. Негативний характер цього зв'язку свідчить про те, що чим більший обсяг бюджету виділений на країну, тим менше вона його освоїла. Це можна пояснити тим, що більший бюджет означає більшу кількість різноманітних програм, які потрібно координувати та контролювати. Тому однією з причин низького виконання бюджету більшими країнами є труднощі в управлінні програмами.

Рис. 4. Стівідношення між коштами виділеними на програму розвитку сільських територій в 2007–2013 роках та фактичним рівнем її реалізації на кінець 2013 року між країнами-членами ЄС

Джерело: складено та підраховано автором за [6]

Підсумовуючи результати проведеного вище аналізу можна стверджувати, що основними критеріями в розподілі програмних коштів між країнами-членами ЄС стали частка сільських територій та сільських мешканців країн-членів ЄС.

Висновки з проведеного дослідження. У результаті проведеного аналізу реалізації коштів у рамках програми розвитку сільських територій визначено, що час членства країни в ЄС не має визначального впливу на формування пакету заходів спрямованих на розвиток села, проте чим довше країна є членом ЄС, тим менше коштів вона отримує з бюджету Спільної аграрної політики. Разом з тим, за результатами реалізації коштів у 2007–2013 роках станом на кінець 2013 року ми можемо стверджувати, що основна частка коштів ЄС припала на країни, які мають переважаючу частку сільського населення та сільських регіонів в ЄС. Країни, які отримали менше програмних коштів, змогли краще втілити їх в життя через менші складності (або труднощі) в управлінні програмами.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Розвиток сільських територій в системі євроінтеграційних пріоритетів України : монографія / НАН України. Ін-т регіональних досліджень; наук. ред. В. В. Борщевський. – Львів, 2012. – 216 с.
2. Непочатенко О. О. Державна політика у сфері розвитку сіль-

- ських територій: вітчизняні реалії та європейський досвід / О. О. Нелочатенко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. – Вип. 1. – 2012. – Т. 3. – С. 149–153.
3. Гоголь Т. В. Становлення Спільної аграрної політики Європейського Союзу та регулювання розвитку сільських територій / Т. В. Гоголь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.academy.gov.ua/ej/ej15/txts/12GTVRST.pdf>>.
  4. Стегней М. І. Сучасні напрями забезпечення сталого розвитку сільських територій: Європейський досвід і українські реалії / М. І. Стегней // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 3. – С. 125–133.
  5. Rural development 2014–2020. – Available from : <http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_en.htm>.
  6. Rural Development in the EU. Statistical and Economic Information. Report 2013. – European Commission Directorate-General for Agriculture and Rural Development European Union, December 2013. – Available from : <http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/rural-development/2013/full-text_en.pdf?_sm_au=ivVrRRZQWPLt0T3>.
  7. Дем'яненко С. І. Основи аграрного розвитку і політики : навч. посіб. / С. І. Дем'яненко. – К. : КНЕУ, 2010. – 396, [4] с. – ISBN 978-966-483-391-9.
  8. From 6 to 28 members. Enlargement policy. European Commission. – Available from : <http://ec.europa.eu/enlargement/policy/from-6-to-28-members/index_en.htm>.
  9. Nomenclature of territorial units for statistics. – Available from : <[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:Nomenclature_of_territorial_units_for_statistics_\(NUTS\)](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:Nomenclature_of_territorial_units_for_statistics_(NUTS))>.
  10. Area distribution. European Commission. – Available from : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/File:Area_distribution_new.png>.
  11. World Bank Data. – Available from : <<http://data.worldbank.org>>.

УДК 339.54

Лисецька Н.М.
*кандидат економічних наук,
вчений секретар
Науково-дослідного інституту фінансового права
Національного університету державної податкової служби України*

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ БАЗОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті здійснено аналіз та систематизація основних методів та інструментів державного механізму регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Обґрунтовано принципову структуру інституцій, які регулюють зовнішньоекономічну сферу, і в розвинутих країнах, і в країнах, що розвиваються. Виявлено, що механізм регулювання приблизно однаковий, але кожна держава має свою національну специфіку регулювання митного тарифу та систему заходів непрямого протекціонізму.

Ключові слова: методи та інструменти державного регулювання ЗЕД, протекціонізм, національна структура тарифу, зовнішньоекономічний розвиток.

Лисецкая Н.Н. АНАЛИЗ БАЗОВОГО ИНСТРУМЕНТАРИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ВНЕШНЕ-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье осуществлён анализ и систематизация основных методов и инструментов государственного механизма регулирования внешнеэкономической деятельности. Обоснованно принципиальную структуру институтов, регулирующих внешнеэкономическую деятельность, и в развитых странах, и в развивающихся странах. Выявлено, что механизм регулирования примерно одинаков, но каждое государство имеет свою национальную специфику регулирования таможенного тарифа и систему мер косвенного протекционизма.

Ключевые слова: методы и инструменты государственного регулирования ВЭД, протекционизм, национальная структура тарифа, внешнеэкономическое развитие.

Lysetska N.N. ANALYSIS OF THE BASIC TOOLS OF STATE REGULATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Been made the analysis and systematization of the main methods and tools of the state mechanism of foreign economic activity regulation. Proved the basic structure of institutions governing foreign trade in developed countries and in developing countries. Revealed that the mechanism of regulation is about the same, but each state has its own national identity of customs tariff regulation and the system of indirect measures of protectionism

Keywords: methods and instruments of state regulation of foreign trade activities, protectionism, National tariff structure; внешнеэкономическое развитие.

Актуальність теми. Глобальна інтеграція на сьогоднішній день зумовила необхідність адаптації зовнішньої політики кожної країни до сучасних вимог спільної міжнародної торговельної діяльності. Важливим елементом зовнішньоекономічної політики є аналіз досвіду формування та реалізації зовнішньоекономічного механізму держав з метою виявлення закономірностей дії тих чи інших інструментів зовнішньоекономічної політики для виходу на світовий торговельний простір у різних макроекономічних умовах. Тому аналіз і впровадження ефективного механізму регулювання зо-

внішньоекономічної діяльності є досить актуальним для кожної держави.

Постановка проблеми. У процесі еволюції завжди на світовому торговельному просторі домінували розвинені країни, які будували зовнішньоекономічні відносини у вигідному для себе руслі з менш розвиненими країнами. Тому необхідним на сучасному етапі є удосконалення інституційного регулювання зовнішньоекономічного механізму країн з ринками, що формуються, (до яких належить і Україна) у системі міжнародних торговельних відносин.